

Jørgen Bæk Simonsen: *Politikens bog om islam*, Politikens Forlag 2008, 429 s.

Under de senaste åren har intresset för islam och muslimer ökat; ett faktum som inte minst märks på en växande utgivning av böcker och en efterfrågan på akademisk expertis. För att bemöta journalistiska publikationer som ofta bygger på människors rädslor, okunskaper eller på orientalistiska föreställningar är det viktigt att akademiker också deltar i diskussionen. Ett utmärkt exempel är Jørgen Bæk Simonsens *Politikens bog om islam* som ger en informerad och balanserad introduktion och översikt till islams historia och teologi. Förutom Simonsens nio kapitel har boken också kompletterats med två längre avsnitt om Asiens och Afrikas muslimska historia. Dessa två kapitel är skrivna av Annette Haaber Ihle och Muhamad Ali.

Läsaren ges en ganska klassisk introduktion till islams uppkomst, utbredning, tidiga historia, mötet med västvärlden och dagens inomislamiska diskussioner. Samtidigt som Simonsen genomgående använder ett enkelt och tydligt språk är tekniska och teologiska uttryck förklarade löpande i texten. Upplägget på boken är pedagogiskt och diskussionen stöds ofta av fördjupande faktarutor eller av kartor och illustrationer som lättar upp läsningen. Tack vare en stilren layout och många illustrationer är *Politikens bog om islam* en tilltalande och vacker bok som skulle kunna fungera som en slags tyngre coffee table book.

Med detta sagt är det dock viktigt att betona att Simonsens först och främst vänder sig till studenter på universitet eller en intresserad allmänhet.

Det är dock tveksamt om den senare kategorin av läsare kommer att välja en bok på mer än 400 sidor jämfört med författarens betydligt kortare bok *Hvad er Islam* (2006). En bok som har som syfte att beskriva en av världens största och kanske mest omdiskuterade religioner för närvarande öppnar givetvis för kritik. Vad skall man som författare välja att fokusera och vad skall utelämnas. Precis som de flesta böcker med en ambition att introducera läsaren i ett nytt eller relativt obekant ämne så har Simonsens bok både fördelar och nackdelar.

I föreliggande bok finns en viss slagsida åt historiska och maktpolitiska dimensioner och underordnade grupper som kvinnor och ”vanliga” lekmän lyser ofta med sin frånvaro. Denna brist kan både förklaras med brist på källor men också utifrån författarens val och fokus. Till viss del hade jag även önskat en mer källkritisk diskussion i de inledande kapitlen om islams historia och teologi. Till exempel hade det varit på plats att förtydliga skillnader och spänningar mellan det konfessionella och det icke-konfessionella studiet. Det är också synd att Simonsen inte har gett mer utrymme till nutida teologiska diskussioner i kapitlen om islam i väst och om samtida tolkningar av Koranen. Den ökade betydelse som till exempel nya informations- och kommunikationsteknologi har spelat för distributionen av islamiska utlåntanden (fatwor) är så gott som utlämnad. Den egyptiske teologen Yusuf al-Qaradawi och den egyptiske, populära, predikanten Amr Khaled lyser med sin frånvaro. Inflytelserika och omdebatterade teologer, debattörer och intellektuella som Tariq Ramadan och Amina Wadud omnämns

endast i mycket korta ordalag. Samtliga av dessa är av stor betydelse i inom-islamiska och politiska diskussioner i både den muslimska världen, Europa och Förenta Staterna. Att utelämna dessa i en presentation av nutida islamisk teologi är problematisk.

Men trots ovan nämnda invändningar är Simonsens bok en mycket god och lättöverskådlig introduktion som står sig väl i konkurrens med internationella introduktionsböcker. Mina njugga synpunkter är också en illustration av de svårigheter som en författare till en introducerande bok rimligtvis ställs inför. Mina kritiska invändningar säger förmodligen mer om mina egna intressen och forskningsområden. Det avgörande kriteriet är om Simonsens bok ger en tillräckligt omfattande introduktion till islams historia och nutid samt om hans bok väcker intresse hos läsaren. Samtliga av dessa två punkter uppfylles enligt min läsning. Den som vill få en översiktlig presentation av islams politiska, sociala och teologiska historia kan därför med fördel vända sig till föreliggande verk.

Avslutningsvis vill jag vända mig till förlaget och uttrycka min belåtenhet med den stora mängd illustrationer, foton och kartor som inkluderats i Politikens bog om islam. Med detta sagt är det desto mer synd att bokomslaget innehåller ett pinsamt fakta fel. Simonsen disputerade inte 1998 utan 1988! Ordningen på kapitel 11 och 12 är också omkastad i introduktionen till boken vilket ytterligare förstärker intrycket av redigeringen av boken hade tjänat på ytterligare en genomläsning. Trots dessa randanmärkningar är analysen både saklig och välgrundad. Med detta sagt är det up-

penbart att få skribenter har en bättre förutsättning än Simonsen att skriva en introduktion till islams historia och nutid.

Göran Larsson är docent i religionsvetenskap vid institutionen för religionsvetenskap, teologi och klassiska språk vid Göteborgs universitet.